

Kerkdienst Janskerk 27 mei 2018

Thema: Pelgrimeren: als leerling op weg gezonden

Lezing: Psalm 125 en Lucas 10 : 1-12 en 16

Voorganger: Harry Pals

Overweging

Pelgrimeren is geloven, geloven is pelgrimeren. Zoals we het zongen: niet gemakzuchtig blijven hangen in het vertrouwde, ons niet laten gijzelen door hebben en houden (en hoe gemakkelijk gebeurt dat niet, met de druk van dagelijkse dingen), maar ons gewonnen geven aan de uitdaging van de bevrijding. Dat is pelgrimerend geloven, en daar gaat deze cyclus over.

Dat pelgrimeren heeft in de kern altijd iets van het opgaan naar Jeruzalem, het toeleven naar Jeruzalem-nieuw, *de stad van de vrede*, de stad van Joden en moslims waar we ons als volgelingen van Jezus bescheiden bij voegen. Het is bijna niet te geloven dat die verscheurde stad van nu het oergeloofsbeeld is van Gods Koninkrijk, Gods leefwijze onder ons mensen. Mijn geloof is daarvoor niet groot genoeg, maar als beeld daagt het me uit. Zeker als de psalm die we hoorden erbij zingt dat de pelgrims onderweg die stad al beleven, al voelen dat die stad beschermend om hen heen is: 'bergen omarmen haar, zo omarmt de Levende zijn mensen' - ook ons, gelovigen onderweg.

Jezus is ook als pelgrim onderweg naar dat Jeruzalem, dat heeft de evangelist Lucas net verteld. Daar moet hij zijn om de nabijheid van de Eeuwige te proclameren, te laten voelen. Op die weg heeft hij geen plaats om zijn hoofd neer te leggen, hij is voortdurend onderweg. Daarin wil hij zijn leerlingen mee hebben. Hij wil en kan het niet alleen, hij wil mensen nodig hebben. Hij vertrouwt zijn leerlingen zijn zending toe. Maar is het een voorrecht om zo uitverkoren te zijn als Jezus' gezondene, apostel?

In de voorbereidingsgroep viel ons op de vreugde die Jezus daarbij verwoordt, de vreugde van de oogst, de hoop, het optimisme. En daarnaast natuurlijk de haast, de gedrevenheid: geen uitgebreide begroetingsrituelen, verder gaan, *Ultré!*, de huizen binnen, de steden in. Want: het is dichtbij, dat Koninkrijk van God, het ligt voor de hand.

Wat Jezus zo zegt is tegendraads, gaat in tegen wat wij vaak denken. Wij zijn geneigd te denken: wat kan de kerk nog, alles loopt terug. Jezus zegt wel: de werkers zijn weinigen - maar ik hoor daarin: dat is altijd zo geweest, in Jezus' tijd, maar ook toen de kerk groot leek, vergis je niet; daar moet je niet over piepen. Veel belangrijker is: er is *veel oogst*, onder alle uiterlijkheden leeft bij de mensen van alle tijden en plaatsen een groot verlangen naar bezieling, naar het ware leven; kijk wat zo'n bevlogen preek van bisschop Curry bij *het* huwelijk vorige week deed - dan gaat het niet eens zozeer om de inhoud, maar om de bevlogenheid, de aanwezigheid, de vitaliteit die hij uitstraalt. Een illustratie van wat Jezus zegt: overal komen we allereerst 'dochters en zonen van vrede' tegen.

Ons probleem is dat we dat niet echt geloven, of we nu ouderwets of heel nieuwerwets kerk zijn. Niemand wacht op ons - dat miserabele gevoel. Nee, niemand wacht op ons kerk-zijn, op onze vormen en instituten, maar daar onder, daar achter... Kunnen we het verlangen raken? Kunnen we daarheen getrokken willen worden, dat echt graag willen? Dat kost ons wat - niet voor niets spreekt Jezus over *uitwerpen*, bidden dat de Eeuwige dat doet, ons gelovigen de wereld a.h.w. induwen, nee *insmijten*.

Maar wat hebben we dan in de stad, in onze wereld te brengen, wat hebben we *in* te brengen? Allereerst: *niets*. We *hebben* niets, we komen als pelgrims met lege handen en op blote voeten, we zijn leeg - en dus afhankelijk. Wat kan je dan? Aanwezig zijn, de presentie van luisteren en kuieren, mee oplopen met mensen. Met een woord van vrede, als een gebaar, een kwetsbaar

gebaar, als dat lammetje dat onnozel ronddartelt tussen de wolven van Wallstreet en welvaart - en juist zo, juist daarin is het Koninkrijk al zichtbaar, het is er 'in beginsel', als beginnetje, in deze 'onzienlijken' - 'Gezegend de onzienlijken', zullen we straks rond de tafel zingen -, mensen die onzichtbaar aanwezig zijn, onaanzienlijk misschien ook, zonder pretenties en laatste zekerheden, maar als vredesmensen. Het gaat niet om wat wij te bieden hebben, om onze projecten, maar *dat* we gaan en zijn, er zijn, aanwezig zijn, met een woord van vrede dat we in ons vlees, in heel ons bestaan met ons meedragen.

En dan nogmaals: wat kunnen we dan verwachten?

Er was eens een reiziger, onderweg in onzekere tijden. Hij naderde een hem onbekende stad. Hij was bang: wat zou hij aantreffen? Bij een put zat een oude wijze vrouw; hij vroeg haar: hoe zijn de mensen in die stad? De vrouw vroeg hem: hoe zijn de mensen in de stad waar je vandaan komt? Gemeen, onbetrouwbaar, en dat wordt alleen maar erger. Ja, zo is het ook in die stad waar je heengaat, zei de vrouw... Een andere reiziger stelde haar dezelfde vraag; die zei van de mensen in zijn eigen stad: ze zijn hulpvaardig en vriendelijk. Toen antwoordde de vrouw weer: ja, zo zijn de mensen ook in de stad waar je heen gaat.

Wat je ontmoet is wat je hebt leren verwachten, waar je je op hebt leren instellen. Kunnen we elkaar scholen en bemoedigen? Als wij hier, in onze kerkgemeenschap ontvankelijk samen leven en we daaruit onderweg leven, roepen we dat ook op in onze leefomgeving.

Jezus zet in bij de openheid, bij de gastvrije ontvangst. Pas in tweede instantie noemt hij de mogelijkheid van de afwijzing - niet als een definitief oordeel, maar als ernstige oproep die erop mikt dat het zo niet afloopt, dat mensen niet 'onbeleefd' zullen sterven, zoals we aan het slot straks zullen zingen.

Als ik terugkijk op de weg van de voorbereidingsgroep en mijn eigen meditatie en dat alles overweeg, zou ik meer rustige urgentie willen voelen in mijzelf, onder ons - de urgentie van onze levensgang richting Jeruzalem-nieuw, richting Gods nabije Koninkrijksleven, in een leven als pelgrims, een beetje los en vrij en onconventioneel, grinnkend om al onze onmacht en kramp in ons dagelijks gedoe, grinnkend ook om de macht die wij toekennen aan allerlei trends van het domme geld en het onwerkzame geweld. Zien en beleven dat er horizon is, dat wij soms de horizon open trekken, samen.

Zo moge het zijn.